

Rapport 2014:10

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

Tillsynsvägledningsplan för byggnads-
nämnderna i Dalarnas län 2014-2016

Omslagsbild: Byväg i Dalarna, Foto: Maria Brun Thegerström, Mostphotos.
Rapporten kan laddas ner från Länsstyrelsen Dalarnas webbplats: www.lansstyrelsen.se/dalarna/publikationer.
Den kan även beställas från Länsstyrelsen Dalarna, telefon 010 22 50 000.
Ingår i serien Rapporter från Länsstyrelsen i Dalarnas län, ISSN: 1654-7691.
Tryck: Länsstyrelsen Dalarnas tryckeri, september 2014.

Tillsynsväglädningsplan för byggnads- nämnderna i Dalarnas län 2014-2016

Hanna Westerholm och Nils Norgren
samhällsbyggnadsenheten

LÄNSSTYRELSEN
DALARNAS LÄN

Förord

Målet för tillsynsvägledningsarbetet är att verka för att byggnadsnämndernas byggprocesser ska fungera på ett så enhetligt, effektivt och rättssäkert sätt som möjligt. Länsstyrelsens arbete ska vara framåtsyftande.

Länsstyrelsen ska enligt plan- och byggförordningen (PBF) ge tillsynsvägledning till byggnadsnämnderna genom att ge byggnadsnämnderna råd och stöd i deras tillsynsarbete.

Länsstyrelsen ska också följa upp och utvärdera byggnadsnämndernas tillsynsarbete. I tillsynsvägledningen ingår också att bistå Boverket med uppgifter om länsstyrelsens tillsynsvägledning samt byggnadsnämndernas tillsynsarbete.

Boverket och länsstyrelsen ska ha en plan för sin tillsynsvägledning, planen ska omfatta en period av tre år, och vid behov ska planen revideras.

Länsstyrelsen Dalarna har tagit fram denna tillsynsvägledningsplan för åren 2014-2016. Planen syftar till att redovisa hur Länsstyrelsen Dalarna kommer att arbeta med tillsynsvägledning inom byggområdet. Planen kommer att ses över årligen (april-maj) och revideras med hänsyn till nya riktlinjer såsom lagar, regleringsbrev mm, samt mot bakgrund av de erfarenheter och behov som framkommit.

Länsstyrelsen Dalarna, sommaren 2014

Frida Ryhag

Innehållsförteckning

Förord	3
Innehållsförteckning	4
Inledning	5
Bakgrund.....	5
Syfte.....	5
Rättsliga utgångspunkter för planen	6
11 kap PBL	6
8 kap PBF	6
Länsstyrelsens tillsynsvägledning.....	7
Formerna för tillsynsvägledningen.....	8
Bakgrund.....	8
Arbetsmetoder	10
Insatser.....	11
Aktivitets- och tidsplan	12
Verkställande.....	12
Uppföljning	12
Utveckling	12
Program 2014.....	13
Program 2015.....	14
Program 2016.....	15
Bilaga 1. Byggnadsnämndens tillsyn	16

Inledning

Bakgrund

Länsstyrelserna hade enligt PBL 1987:10 tillsyn över plan- och byggnadsväsendet i länet och skulle samverka med kommunerna i deras planläggning. Boverket hade den allmänna uppsikten över plan- och byggnadsväsendet i riket.

I och med PBL 2010:900 och PBF 2011:338, är tillsynen utförligare reglerad och innehåller nu också bestämmelser om tillsynsvägledning samt att både Boverket och länsstyrelsen ska ha en plan för sin tillsynsvägledning. Planerna ska omfatta en period av tre år och vid behov revideras.

Syfte

Syftet med föreliggande plan är att skapa följsamhet mot PBL samt ge möjlighet till återkommande uppföljning och utvärdering av byggnadsnämndernas tillsynsarbete. Kommunernas tillsyn inom byggområdet kan delas in i tre delar: förebyggande insatser, tillsynsbesök och ärenden initierade av allmänheten. Tyngdpunkten bör läggas på den förebyggande tillsynen, för att på sikt minska behovet av insatser inom de andra delarna.

Förutom PBL finns fler intressen att beakta vid tillsynsutövning. Länsstyrelsen har en viktig roll i att beakta bevarandet och utvecklingen inom kulturmiljöområdet. Länets kulturmiljö regleras genom Kulturmiljölagen och PBL, att skydda och utveckla kulturmiljön är en nationell angelägenhet som prioriteras i Länsstyrelsens vägledning av byggnadsnämndernas tillsyn.

Genomförandet av länets klimat- och energistrategi är en central del av det regionala miljömålsarbetet. Dalarnas län var åren 2010 till 2013 av Regeringen utnämnt till pilotlän för en grön utveckling. Pilotuppdraget har upphört men frågor om energieffektivisering och klimatpåverkan prioriteras i Länsstyrelsens tillsynsvägledning.

Planen för tillsynsvägledning ska revideras årligen, dels med hänsyn till nya riktlinjer såsom lagar och regleringsbrev, dels mot bakgrund av de erfarenheter och behov som framkommit.

Rättsliga utgångspunkter för planen

11 kap PBL

Bestämmelser om tillsyn finns i 11 kap. PBL och av 3 § framgår att tillsynen utövas av Regeringen, länsstyrelserna och Boverket samt av byggnadsnämnden (tillsynsmyndigheterna) och att tillsynsmyndigheterna ska samarbeta med varandra.

Vidare ska en tillsynsmyndighet enligt 5 § pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i denna lag, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

De ingripanden och påföljder som byggnadsnämnden kan använda sig av är enligt 11 kap. PBL i huvudsak förelägganden om att vidta olika åtgärder eller rättelser, förbud mot fortsatt arbete eller åtgärd eller att använda byggnadsverk, byte av funktionskontrollant eller kontrollansvarig samt att ta ut byggsanktionsavgifter.

Forumgrupp nr 6¹ har upprättat en broschyr om byggnadsnämndernas tillsyn enligt plan- och bygglagstiftningen, den ger exempel på vad byggnadsnämnden har för ansvar gällande tillsyn, se bilaga.

8 kap PBF

Boverket och länsstyrelsen ska enligt 8 kap. 13 § PBF ge tillsynsvägledning när det gäller tillsynen enligt PBL och PBF på det sätt som närmare framgår av 14 och 15 § samt aktivt verka för samordning och samverkan i tillsynsvägledningen.

Enligt 8 kap. 14 § PBF ska länsstyrelsen

1. ge tillsynsvägledning i länet genom att ge byggnadsnämnden råd och stöd i nämndens tillsynsarbete,
2. följa upp och utvärdera byggnadsnämndens tillsynsarbete, och
3. lämna uppgifter till Boverket om länsstyrelsens tillsynsvägledning och utvecklingen av byggnadsnämndens tillsynsarbete, om Boverket begär det.

Enligt 8 kap. 15 § PBF ska Boverket ge tillsynsvägledning till

1. länsstyrelsen i plan- och byggfrågor, och
2. byggnadsnämnden genom råd och stöd i dess tillsynsarbete.

Enligt 8 kap 16 § PBF ska både Boverket och länsstyrelsen ha en plan för sin tillsynsvägledning. Planerna ska omfatta en period av tre år och vid behov revideras.

¹ Ett nationellt nätverk för frågorna kring tillsynsvägledning bildat mellan länsstyrelserna genom "Forum för hållbart samhällsbyggande" i samverkan med Boverket och Sveriges kommuner och landsting (SKL). Forumgrupp nr 6 jobbar med tillsynsvägledning, bygg.

Vidare ska Boverket enligt 8 kap 17 § regelbundet sammanställa erfarenheterna från

1. kommunens tillsynsarbete, och
2. länsstyrelsens och verkets tillsynsarbete och tillsynsvägledning.

Sammanställningen ska lämnas till Regeringen.

Länsstyrelsens tillsynsvägledning

Med utgångspunkt från de föreskrifter som redovisats bör länsstyrelsens tillsynsvägledning syfta till att ge byggnadsnämnderna råd och stöd i tillämpningen av ingripande- och påföljdsbestämmelser enligt PBL och PBF samt att medverka till kompetensutveckling och bistå nämnderna i att arbeta med tillsynsfrågor på ett strukturerat sätt.

Formerna för tillsynsvägledningen

Bakgrund

Länsstyrelserna har i samråd med Boverket och inom ramen för uppdrag 44 a i regleringsbrevet för 2012², tagit fram förslag till gemensamma arbetsformer för tillsynsvägledning. De gemensamma arbetsformerna som föreslagits bygger på en årscykel med ett tillsynsvägledningsår som börjar den 1 juli och slutar den 30 juni samt en enkät i tre delar som tas fram av Forumgrupp nr 6 tillsammans med Boverket och skickas ut till kommunerna vid två tillfällen.

Målet är att enkätens B- och C-del skickas till kommunerna i augusti medan A-delen skickas ut i december.

Frågorna i enkäterna berör byggnadsnämndernas tillsynsrelaterade arbete enligt plan- och bygglagstiftningen och skickas genom respektive länsstyrelse till landets alla kommuner. I enkäterna ska byggnadsnämnderna bland annat svara på vad de vill ha vägledning om i sitt tillsynsarbete och på vilket sätt tillsynsvägledningen bör förmedlas.

Under 2012 inleddes en samverkan mellan dalakommunerna och Länsstyrelsen för en avstämning om vilket behov det finns av tillsynsvägledning och vilka teman för tillsyn som är aktuella. Vid den inledande byggträffen som Länsstyrelsen anordnade framkom ett antal teman som kommunerna ansåg att de behövde vägledning eller stöd inom. De teman som framkom låg till grund för den första utgåvan av Dalarnas läns tillsynsvägledningsplan.

Under andra halvåret 2013 genomfördes en första länsstyrelsegemensam enkätundersökning bland alla Sveriges kommuner, avseende byggnadsnämndernas kvalitativa och kvantitativa arbete med tillsyn under året 2012.

Vid årsskiftet 2013-2014 genomfördes ytterligare en länsstyrelsegemensam enkätundersökning bland alla Sveriges kommuner, avseende byggnadsnämndernas kvantitativa arbete med tillsyn under året 2013.

Genom enkätsvaren kunde konstateras att varje år öppnas ett flertal tillsynsärenden där inga beslut fattas. Dessa ärenden förblir öppna år efter år, utan att byggnadsnämnderna vet vad de ska göra med dem. Länsstyrelsen anar en viss osäkerhet hos byggnadsnämnderna när det gäller ärendegången, hur beslut ska formuleras och vilket lagstöd som ska användas. Inte sällan är också bedömningarna svåra att göra, t ex när det gäller ovårdade tomter och byggnader, och sannolikt saknar byggnadsnämnderna rutiner kring hur dessa ärenden ska hanteras.

Genom enkätsvaren framkom också att byggnadsnämnderna i Dalarnas län har behov av, och önskemål om, tillsynsvägledning inom följande områden:

- ž Tillsynsmetodik
- ž Uppföljning och information om rättsfall

² Genom uppdrag 44 i regleringsbrevet för 2012 har regeringen gett länsstyrelserna uppdraget att utarbeta gemensamma arbetssätt vad gäller uppföljning och utvärdering inom PBL-området.

- ž Bygglov i strandnära lägen med risk för ras och skred
- ž Vägledning gällande ärendegången för förelägganden (vitesförelägganden, utdömande av vite mm)
- ž Beslutsformuleringar
- ž Vägledning hur ärenden ska handläggas
- ž Juridik vid tillsyn
- ž Utformning av beslut
- ž Utformning av förelägganden
- ž Bedömning av vad som är ovårdad tomt
- ž Hur man kan upprätta och arbeta med en tillsynsplan

... och att man önskar få detta genom:

- ž Utbildningar
- ž Samverkansgrupper
- ž Kommunträffar med exempel på problem som dykt upp i andra kommuner
- ž Få information om domar som kommit inom de olika tillsynsområdena
- ž Seminarier
- ž Gemensamma projekt
- ž Erfarenhetsutbyte med andra kommuner

Arbetsmetoder

Länsstyrelsen deltar aktivt i ett regionalt nätverk inom bygg- och fastighetssektorn genom Byggdialog Dalarna³.

Länets energi- och klimatrådgivare har ett regionalt nätverk som är en viktig aktör i samarbetet i bygglovsprocessen när det gäller effektiviseringsåtgärder eller val av värmesystem.

Länsstyrelsen har etablerat en intern arbetsgrupp för tillsynsvägledning, uppföljning och tillsyn inom byggområdet bestående av representanter från olika enheter inom Länsstyrelsen. Gruppen kommer att vidareutveckla sin verksamhet 2014-2016. Den interna kompetensen inom området tillsynsvägledning och tillsyn ska öka genom utbildning och kursdeltagande, medverkan sker bl.a. vid nationella träffar för Sveriges byggnadsinspektörer.

Ett nationellt nätverk (Forumgrupp nr 6) för frågorna kring tillsynsvägledning har bildats mellan länsstyrelserna genom Forum för hållbart samhällsbyggande i samverkan med Boverket och Sveriges kommuner och landsting (SKL). Generella insatser som utveckling av länsstyrelsernas webbplats ska utvecklas och förbättras.

Utöver Länsstyrelsens aktiviteter riktade mot länets kommuner kommer Länsstyrelsen att ta del av Boverkets kompetensutveckling inom tillsyn och tillsynsvägledning.

Vidare kommer Länsstyrelsen tillsammans med övriga länsstyrelser att fortsätta arbetet med att utveckla gemensamma arbetsformer inom området och utvärdera tillsynsvägledningen ur ett nationellt perspektiv.

³ Byggdialog Dalarna är en ideell förening som består av organisationer, företag och myndigheter som verkar i byggsektorn med målet att skapa en attraktiv och miljösmart byggsektor i Dalarna.

Insatser

Sedan 2012 har en byggträff varje vår och varje höst anordnats för länets byggnadsinspektörer och bygglovhandläggare, vid dessa träffar har man haft olika teman med målet att tillgodose de behov och önskemål som byggnadsnämnderna har lyft fram.

Länsstyrelsen har även besökt fem kommuner varje år, där man träffat byggnadsinspektörer, bygglovhandläggare, chefer och politiker i byggnadsnämnderna.

Länsstyrelsen har för avsikt att starta upp olika samarbetsprojekt mellan länets kommuner och Länsstyrelsen. Syftet med projekten är att uppnå en gemensam bedömning i länet. Som grund för dessa samarbetsprojekt ligger bl a önskemål som framkommit vid enkätundersökningar och möten med byggnadsnämnderna i länets kommuner, såsom:

Riktlinjer för bedömning av:

- ž Ovårdad tomt/byggnad
- ž Bygglovsfrihet för en- och tvåbostadshus
- ž Liten avvikelse
- ž Små ändringar av en- eller tvåbostadshus (där ingen kontrollansvarig krävs)
- ž Murar och plank
- ž Skyltar
- ž Enkelt avhjälpta hinder

Kommunöverskridande arbetsgrupp som tar fram:

- ž Tillsynsplan
- ž Mallar
- ž Rutiner
- ž Checklistor
- ž Granskningsblad

Aktivitets- och tidsplan

De erfarenheter som Länsstyrelsen samlat med hjälp av enkätsvar, kommunträffar och byggträffar ligger till grund för kommande års aktiviteter och program. Insatser som inte är uppräknade i programmen är eventuella kommunträffar utifrån genomförda webbseminarier.

Länsstyrelsens arbete med tillsynsvägledning kommer de närmaste åren att innebära:

Verkställande

- ž Fortsatt samverkan mellan länsstyrelserna inom tillsynsvägledning
- ž Fortsatt kompetensutveckling av Länsstyrelsens medarbetare inom områdena tillsynsvägledning och uppföljning
- ž Ge råd och stöd till byggnadsnämnderna i deras tillsynsarbete
- ž Följa upp och analysera kommunernas tillämpning av PBL
- ž Analysera läget och behovet av förändringar inom området kommunal byggtillsyn i länet

Uppföljning

- ž Samverkan med övriga länsstyrelser om att följa upp arbetet med tillsynsvägledning. Analys ska utföras av skillnaderna mellan stora och små kommuners förutsättningar att bedriva tillsyn enligt PBL

Utveckling

- ž Analysera behovet av förändringar inom lagstiftningen utifrån kommunernas sätt att hantera tillsyn och kontroll
- ž På grundval av departementets förtydliganden kring av kommunerna framförda synpunkter om svårigheter att tillämpa lagstiftningen, ge råd och stöd till länets byggnadsnämnder
- ž Fortsatt kartläggning av kommunernas behov av vägledning, arbetssätt och kompetenssituation inom området tillsyn och kontroll
- ž Kompetensutveckling av Länsstyrelsens medarbetare inom områdena tillsynsvägledning och uppföljning
- ž Tillsynsarbetets rådgivande roll utvecklas
- ž Fortsatt utveckling av länsstyrelsernas hemsida

Program 2014

Månad	Aktivitet	Målgrupp
Januari	Redovisning till Boverket genom plan- och byggenkäten	Internt
Mars	Byggträff <u>Tema:</u> "OVK, hissar och ovårdade tomter" Återrapportering av föregående år mm.	Länets alla kommuner
Maj	Medverkan i den nationella träffen för Föreningen Sveriges byggnadsinspektörer (FSB)	Internt
	Medverkan i plan- och bostadsdagarna	Internt
	Intern byggtillsynsträff	Internt (Byggtillsynsgruppen)
Augusti	Utskick av enkät B+C	Länets alla kommuner
September/oktober	Besök hos fem byggnadsnämnder i länet <u>Tema:</u> "Tillgänglighet och enkelt avhjälpta hinder", enligt RB 2014 ⁴	Borlänge, Leksand, Ludvika, Orsa och Smedjebacken
	Intern byggtillsynsträff	Internt (Byggtillsynsgruppen)
	Uppstart av samarbetsprojekt	Anmälda kommuner och Länsstyrelsen
November	Byggträff <u>Tema:</u> "Tillsynsmetodik" Avstämning inför kommande års aktiviteter	Länets alla kommuner
	Utskick av enkät A	Länets alla kommuner

⁴ Regeringen styr de statliga myndigheterna genom årliga regleringsbrev (RB). Ett regleringsbrev talar om vilka mål myndigheten ska uppnå med sin verksamhet. Myndigheterna rapporterar varje år resultatet till regeringen.

Program 2015

Månad	Aktivitet	Målgrupp
Januari	Redovisning till Boverket genom plan- och byggenkäten	Internt
	Tema för enkät B+C väljs	Internt (Forumgrupp nr 6)
Mars	Byggträff <u>Tema:</u> "Tillsynsdialog med politiker i byggnadsnämnden"	Politiker och chefer i byggnadsnämnderna, länets alla kommuner
April/Maj	Enkät B+C sätts samman	Internt (Forumgrupp nr 6)
Maj	Medverkan i den nationella träffen för Föreningen Sveriges byggnadsinspektörer (FSB)	Internt
	Medverkan i plan- och bostadsdagarna	Internt
	Intern byggtillsynsträff	Internt (Byggtillsynsgruppen)
Augusti	Utskick av enkät B+C	Länets alla kommuner
September/oktober	Besök hos fem byggnadsnämnder i länet <u>Tema:</u> enligt RB 2015	Avesta, Gagnef, Rättvik, Säter och Älvdalen
	Intern byggtillsynsträff	Internt (Byggtillsynsgruppen)
	Uppstart av samarbetsprojekt	Anmälda kommuner och Länsstyrelsen
November	Byggträff <u>Tema:</u> "Planerad tillsyn" Avstämning inför nästkommande års aktiviteter	Länets alla kommuner
	Utskick av enkät A	Länets alla kommuner

Program 2016

Månad	Aktivitet	Målgrupp
Januari	Redovisning till Boverket genom plan- och byggenkäten	Internt
Mars	Byggträff <u>Tema:</u> "Om- och tillbyggnad i kulturmiljö" Återrapportering av föregående år mm.	Länets alla kommuner
April/maj	Enkät B+C sätts samman	Internt (Forumgrupp nr 6)
Maj	Medverkan i den nationella träffen för Föreningen Sveriges byggnadsinspektörer (FSB)	Internt
	Medverkan i plan- och bostadsdagarna	Internt
	Intern byggtillsynsträff	Internt (Byggtillsynsgruppen)
Augusti	Utskick av enkät B+C	Länets alla kommuner
September/oktober	Besök hos fem byggnadsnämnder i länet <u>Tema:</u> enligt RB 2016	Falun, Hedemora, Malung-Sälen, Mora och Vansbro
	Intern byggtillsynsträff	Internt (Byggtillsynsgruppen)
	Uppstart av samarbetsprojekt	Anmällda kommuner och Länsstyrelsen
November	Byggträff <u>Tema:</u> "Energi och klimat" Avstämning inför nästkommande års aktiviteter	Länets alla kommuner
	Utskick av enkät A	Länets alla kommuner

Bilaga 1. Byggnadsnämndens tillsyn

Bilagan som följer vänder sig i första hand till den som vill veta mer om kommunens tillsynsansvar enligt plan- och bygglagstiftningen. Den ger exempel på vad byggnadsnämnden har för ansvar gällande tillsynen.

Broschyren är framtagen av Länsstyrelsen Jönköping, i samarbete med Forumgrupp nr 6, den del av Länsstyrelsernas forum för hållbar samhällsplanering⁵ som jobbar med tillsynsvägledning inom bygg.

⁵ I mars 2011 bildade Länsarkitektföreningen och Länsbostadsdirektörsföreningen ett gemensamt nätverk - Forum för hållbart Samhällsbyggande (fortsättningsvis används benämningen Forum). Inom Forum rymms samhällsplaneringsfrågor, fysisk planering, bostadsförsörjningsfrågor och länsstyrelsernas hantering av statliga stöd till bl.a. bostadsbyggande, energiåtgärder och radon. Syftet med bildande av Forum är att skapa förutsättningar för samarbete och samordning kring handläggning av likartade ärenden inom samhällsplanerings- och samhällsbyggnadsområdet.

An aerial photograph of a residential neighborhood. The image shows a mix of housing styles, including small detached houses with red-tiled roofs and larger, multi-story apartment buildings. The houses are mostly light-colored (white or yellow) with dark roofs. There are green lawns, trees, and a few streets with parked cars. A semi-transparent white rectangular box is overlaid in the center of the image, containing the text "BYGGNADSNÄMNDENS TILLSYN" in orange capital letters.

BYGGNADSNÄMNDENS TILLSYN

Varför ska byggnadsnämnden bedriva tillsyn?

Den byggda miljön bildar ramen för våra liv. Vi bor i hus och rör oss på gator och torg för att kunna ta oss mellan hemmet och arbetet, skolan, biblioteket eller affären. Bebyggelsen har en betydelsefull inverkan på oss, på våra upplevelser och på vår hälsa och säkerhet.

Byggnaderna och utemiljön ska vara tillgängliga så att vi lätt kan ta oss fram mellan olika platser. Detta ska vi kunna göra oavsett om vi går eller rullar fram. Det gäller både i husen där vi bor såväl som byggnaderna vi vistas i när vi ska klippa oss, gå till tandläkaren eller köpa mjölk. När vi använder hissen ska vi kunna lita på att den är kontrollerad och godkänd för användning och när vi lämnar våra barn på förskolan och skolan ska vi känna oss trygga med att de vistas i en säker miljö och att de andas frisk luft.

Dålig ventilation, inomhusmögel och bristande tillgänglighet till allmänna lokaler, är faktorer som har stor betydelse för vår livskvalité och har koppling till byggnadsnämndens tillsyn. Byggnader som rasar under uppförande och husbränder där elden sprider sig helt okontrollerat kan ha med byggnadsnämndens tillsyn att göra.

Det är byggherren och fastighetsägaren som ansvarar för att bebyggelsen uppfyller samhällets krav, men de kan behöva hjälp att förstå hur det ska gå till genom en aktiv byggnadsnämnd som erbjuder råd och stöd och i vissa fall ingriper för att rätta till.

En god tillsyn bidrar till att vi kan andas frisk luft på dagarna och sova ostörda på nätterna. Den ökar även välbefinnandet hos både unga och gamla genom att välkomna i stället för att stänga ute. Det är byggnadsnämnden som ansvarar för tillsynen inom byggområdet. Tillsynen är ett av de verktyg som nämnden kan använda sig av för att bidra till en god bebyggd miljö.

Byggnadsnämnden ska genom sin tillsyn se till att de bygglov som beviljas uppförs i enlighet med beviljat lov, att ingen åtgärd som behöver startbesked påbörjas innan startbesked utfärdats och att byggnader, tomter och allmänna platser hålls i vårdat skick. Byggnadsnämnden ska även se till att nybyggnationer kontrolleras så att den byggda miljön uppfyller samhällets krav, men också att det som redan är byggt kontrolleras efter gällande regler. Exempel på detta är att ha tillsyn över att obligatoriska ventilationskontroller görs, att hissar och rulltrappor besiktigas och inte används om de har allvarliga brister och att inom- och utomhusmiljöer i möjligaste mån är tillgängliga för alla.

Många fel och brister skulle kunna förhindras eller rättas till genom en aktiv tillsyn från byggnadsnämnden. I längden sparar det tid och pengar både för den som bygger och för samhället. Byggnadsnämndens tillsyn är viktig!

Varje dag drabbas barn och vuxna av besvär i form av astma och allergier på grund av mögel och dålig inomhusluft

- Det finns 2 miljoner personer i Sverige med allergi eller astma
- 40% av byggnaderna har inte en godkänd ventilation

Varje år sprids bränder på grund av dålig brandsektionering.

- Det uppstår 30 000 bränder årligen.
- Att installera en kassett i en befintlig eldstad, nedmontering eller urdrifftagande av automatiskt brandlarm eller att installera en ny brännare är idag anmälningspliktiga åtgärder.

Det finns cirka 15 000 obesiktigade hissar i Sverige. Kommunerna har tillsyn tillsammans med arbetsmiljöverket.

Människor med funktionshinder hindras att leva ett normalt liv på grund av brister i byggnaders utformning.

- Det finns cirka 600 000 personer i Sverige med rörelsehinder.
- Alla enkelt avhjälpna hinder är inte avhjälpna.

Tillsyn är definierat i plan- och byggförordningen. Tillsyn innebär att byggnadsnämnden ska undersöka om en händelse eller ett resultat överensstämmer med en regel. Det är byggnadsnämnden som ansvarar för tillsynen av att reglerna följs.

Byggnadsnämnden är en tillsynsmyndighet och tillsyn är myndighetsutövning.

Byggnadsnämnden är skyldig att pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i PBL, i föreskrifter, domar eller andra beslut som har meddelats med stöd av lagen eller i EU-förordningar som rör frågor inom lagens tillämpningsområde.

Om det finns skäl att ingripa ska nämnden handlägga ärendet skyndsamt. Det är viktigt att tänka på då ledamöter och tjänstemän kan drabbas av straffansvar för tjänstefel om de underlåter att utöva tillsyn när det finns skäl för det. Byggnadsnämnden har också ansvar för skada genom fel och försummelse vid myndighetsutövning, och för felaktiga råd och upplysningar.

Byggnadsnämnden ska samarbeta med andra tillsynsmyndigheter och med de statliga och kommunala organ som fullgör uppgifter av betydelse för tillsynsverksamheten.

En kommun får träffa avtal med en annan kommun om att tillsynsuppgifter som byggnadsnämnden har ska skötas helt eller delvis av byggnadsnämnden i den andra kommunen. Befogenhet att fatta beslut i ett tillsynsärende får däremot inte överlåtas.

Samordning och utvärdering

Byggnadsnämnden ska följa upp och utvärdera sitt eget tillsynsarbete. Ett bra sätt är att planera sitt tillsynsarbete är att göra en tillsynsplan. Av planen bör det framgå hur tillsynsarbetet ska bedrivas och om det är något speciellt område eller ämne som ska prioriteras under det kommande året. Planen bör förankras i, och beslutas av byggnadsnämnden. Byggnadsnämnden ska också besvara frågor som Länsstyrelsen och Boverket behöver för sitt arbete med tillsynsvägledning.

Länsstyrelserna ska tillsammans med Boverket vägleda byggnadsnämnderna genom att ge råd och stöd och följa upp deras tillsynsarbete. Målet med tillsynsvägledningen är att byggnadsnämndernas tillsyn ska bidra till en korrekt och enhetlig tillämpning av PBL och att underlätta en aktiv och strukturerad tillsyn.

Byggnadsnämnden ansvarar för tillsynen över att:

1. Byggherren fullgör sina skyldigheter enligt PBL och enligt föreskrifter i anslutning till lagen, och
2. Bestämmelserna i 8 kap. 1-18 och 24-26 §§ samt 9 och 10 kap. PBL och i anslutande föreskrifter följs i övrigt.

8 kap. 2§ PBF

>> Tänk på att genomförande av tekniskt samråd, arbetsplatsbesök och beslut om startbesked, kompletterande villkor eller slutbesked inte är tillsyn. Det är först när kommunen granskar om ett krav eller en regel följts som det är fråga om tillsynsarbete.

Tillsyn **- roller och ansvarsfördelning**

Byggherren (den som för egen räkning utför eller låter utföra ett byggnadsverk)

Ansvarar för att byggnads- mark och rivnings-åtgärder uppfyller regler och krav i PBL och i föreskrifter, domar och beslut som har utfärdats med stöd av PBL.

Fastighetsägaren

Ansvarar för underhåll av byggnadsverk och för att reglerna om obligatorisk ventilationskontroll och hissar följs.

Byggnadsnämnden

Beslutar om lov och andra tillstånd, anpassar kontrollen i byggskedet, utövar tillsyn och ger rådgivning till kommunens medborgare.

Länsstyrelsen

Ger tillsynsvägledning till byggnadsnämnderna och följer upp och utvärderar deras tillsynsarbete.

Boverket

Ger, tillsammans med länsstyrelserna, tillsynsvägledning till byggnadsnämnderna och följer upp, utvärderar och rapporterar regelbundet erfarenheterna från tillsynsarbetet och arbetet med tillsynsvägledning till regeringen.

Tillsyn och påföljder

11 kap. i plan- och bygglagen handlar om tillsyn och påföljder. Nedan följer exempel på påföljder i olika tillsynssituationer.

Lovföreläggande

Om någon har börjat bygga, schakta eller riva något som är lovpliktigt ska byggnadsnämnden förelägga fastighetsägaren eller byggnadsverkets ägare att söka lov inom en viss tid, men bara om det är sannolikt att byggnadsnämnden kan bevilja lov i efterhand.

Föreläggande om underhållsutredning

När byggnadens underhåll brister kan byggnadsnämnden ge en sakkunnig uppdraget att utreda vilka underhållsåtgärder som behövs. Innan beslutet om ett sådant uppdrag ska nämnden förelägga byggnadsverkets ägare att inom en viss tid lämna synpunkter på uppdraget och på vem som ska betala för det.

Åtgärdsföreläggande

Om någon bryter mot en skyldighet genom att låta bli att utföra en åtgärd enligt PBL, får byggnadsnämnden förelägga denne att inom en viss tid vidta åtgärden.

Saknas ett protokoll för obligatorisk ventilationskontroll (OVK) eller om en hiss saknar besiktningsskylt kan nämnden förelägga fastighetsägaren att åtgärda detta.

Rättelseföreläggande

Om någon till exempel har uppfört en byggnad som det inte kan beviljas lov för i efterhand kan nämnden förelägga den som äger fastigheten eller byggnadsverket att vidta rättelse. Detta under förutsättning att det inte gått mer än 10 år sedan överträdelsen skett.

Rivningsföreläggande

När ett byggnadsverk är väldigt förfallet eller skadat och det inte åtgärdas inom skälig tid kan byggnadsnämnden förelägga ägaren att riva det.

Föreläggande för ökad trafiksäkerhet, (inom detaljplan)

Byggnadsnämnden får utfärda föreläggande om att ta bort byggnadsverk eller att ta ner höga plank eller staket som innebär stora olägenheter för trafiksäkerheten.

Om det rör sig om en byggnad får föreläggande om att ta bort eller flytta byggnaden bara gälla byggnader som kan flyttas utan svårighet eller har ett ringa värde. Byggnadsnämnden får också förelägga om att fastighetsägaren ska anordna stängsel eller ändra utfart om det behövs med hänsyn till trafiksäkerheten.

Förelägganden om stängsel kring industri- anläggningar som inte används

Om ett byggnadsverk för industriändamål inte används kan byggnadsnämnden förelägga ägaren att ordna stängsel kring det, om det behövs till skydd mot olycksfall.

Genomförande på bekostnad av den som fått ett föreläggande

Om ett föreläggande inte följs får byggnadsnämnden besluta att upprätta ritningar och beskrivningar samt vidta de åtgärder som krävs för att pröva frågan om lov på ägarens bekostnad. Nämnden måste ha informerat om en sådan åtgärd i ett tidigare föreläggande och ska också se till att genomförandet inte ger upphov till oskäligen kostnader. Byggnadsnämnden kan ta hjälp av kronofogdemyndigheten för att genomföra åtgärden.

Förbud mot fortsatt arbete eller åtgärd

När det är uppenbart att en åtgärd äventyrar en byggnads hållfasthet eller medför fara för människors liv och hälsa ska byggnadsnämnden förbjuda att arbetet eller åtgärden fortsätter. Det gäller även i de fall där det är uppenbart att en åtgärd strider mot lagen får byggnadsnämnden förbjuda att arbetet eller åtgärden fortsätter.

Förbud mot användning av byggnadsverk

Byggnadsnämnden får förbjuda användningen av hela eller delar av ett byggnadsverk om det finns brister som kan äventyra säkerheten för dem som vistas i eller kring byggnadsverket eller om det inte finns förutsättningar för att ge slutbesked.

Byte av och ingripande mot en funktionskontrollant eller kontrollansvarig (KA)

Om nämnden finner att en kontrollant inte har utfört sitt uppdrag eller om KA har visat sig olämplig får nämnden besluta att en annan kontrollant ska utses. Nämnden ska också anmäla sitt beslut till certifieringsorganet.

Vite med mera

Ett föreläggande får i vissa fall förenas med ett fast eller löpande vite som kan dömas ut om inte föreläggandet följts.

Meddelande till inskrivningsmyndigheten

Vissa beslut om förelägganden och förbud ska skickas till inskrivningsmyndigheten som då skriver in det i fastighetsregistret.

Byggsanktionsavgifter

Byggsanktionsavgift ska tas ut om någon inte har fått lov eller gjort en anmälan för en lov- eller anmälningspliktig åtgärd. Avgifterna är fastställda av regeringen och administreras av, och tillfaller, kommunen. Byggsanktionsavgiften ska tas ut även om överträdelsen inte har skett med uppsåt eller av oaktsamhet.

Byggsanktionsavgift ska även tas ut om någon påbörjar åtgärder som gäller en byggnad utan startbesked, eller tar en byggnad i bruk utan slutbesked eller interimistiskt slutbesked. Detta gäller dock bara för byggnader.

Den här broschyren vänder sig i första hand till dig som vill veta mer om kommunens tillsynsansvar enligt plan- och bygglagsstiftningen. Den ger exempel på vad byggnadsnämnden har för ansvar gällande tillsyn.

i samarbete med Länsstyrelsen Jönköping och

Länsstyrelsens rapportserie

Här listas Länsstyrelsens samtliga rapporter utgivna de senaste tio åren. Många av dessa finns som pdf-er på Länsstyrelsens webbplats: www.lansstyrelsen.se/dalarna/sv/publikationer.

Många rapporter finns även på Falu Stadsbibliotek. Rapporterna kan beställas från Länsstyrelsen, telefon 010-22 50 000 med reservation för att upplagan kan ha tagit slut.

2005:01 Brand i Fulufjällets nationalpark.
2005:02 Individuell plan enligt LSS.
2005:03 Sammanställning av beviljade projekt 2004
2005:04 Vem ser barnet? En granskning av 100 familjehemsplacerade barn åren 2002-2003.
2005:05 Inventering av förorenade områden i Dalarnas län, Kemiindustrisektorn – kemtvättar.
2005:06 Länsstyrelsens årsredovisning.
2005:07 Rättviksheden
Inventering av naturvärden inom Enån - Gärdjsjöfältet – Ockrandalgången.
2005:08 Domar och beslut.
2005:09 Vem ser barnet?
2005:10 Trädgränsen i Dalafjällen.
2005:11 Lex Sarah 2005.
2005:12 Näringslivsklimat och entreprenörskap – en jämförande studie mellan Värmlands, Dalarnas och Gävleborgs län.
2005:13 Regional förvaltningsplan för stora rovdjur i Dalarnas län.
2005:14 Inventering av förorenade områden i Dalarnas län – Gruvindustri
2005:15 Personligt ombud i mellansverige/myndighetseffekter.
2005:16 Samordnad recipientkontroll i Dalälven 2004.
2005:17 Delårsrapport.
2005:18 Näringslivsstrukturen på Dalarnas Landsbygd.
2005:19 Metallhalter i dricksvatten från borrhålsbrunnar i Dalarnas län.

2005:20 Personligt ombud i Mellansverige - klienters uppfattningar av de stöd de fått.
2005:21 Fisk- och kräftodlingsverksamhet i Dalarnas län – nulägesbeskrivning 2004.
2005:22 Tillsyn över enskild verksamhet och entreprenader.
2005:23 Efterbehandling av gruvavfall i Falun.
2005:24 EnergiIntelligent Dalarna, regionalt energiprogram.
2005: 25 Personligt ombud i Mellansverige- ombuden och deras arbete.

2006:01 Uppföljning och utvärdering av Dalarnas landsbygdsprogram 1997-2002.
2006:02 Strategi för formellt skydd av skog i Dalarnas län.
2006:03 Sammanställning av beviljade projekt 2002-2005 . Projektmedel för alkohol- och narkotikaförebyggande insatser.
2006:04 Delaktig i hemtjänsten.
2006:05 Verksamhetsplan 2006-2008.
2006:06 Årsredovisning 2005.
2006:07 Landsbygdsprogram för Dalarna.
2006:08 Rotogräsgruppen 2003-2005.
2006:09 Ej verkställda domar och beslut
2006:10 Särskilt boende för personer med demenssjukdom.
2006:11 Epizootiberedskap, uppdaterad
2006:12 EnergiIntelligent Dalarna.
2006:13 Samrådsredogörelse och beslut, EnergiIntelligent Dalarna.
2006:14 Risk- och sårbarhetsanalys 2005.

2006:15 Personligt ombud i Mellansverige Vägledning inför framtiden.
2006:16 Alla visste om det men alla visste olika. Konsekvenser för enskilda när särskilda boenden avvecklas. Regiontillsyn i fem län. 2006:17
Bostadsmarknadsläget i Dalarna 2006-2007.
2006:18 Designåret 2005 i Dalarna – slutrapport.
2006:19 Ekomat – slutrapport.
2006:20 Anmälningsplikten Lex Sarah
2006:21 Statens nya geografi.
2006:22 Dalarnas Naturminnen.
2006:23 Samordnad recipientkontroll i Dalälven 2005.
2006:24 Individuell plan enligt LSS.
2006:25 Delårsrapport.
2006:26 Dokumentation 2006 års regionala energiseminarium.
2006:27 Grundvatten och dricksvattenförsörjning – en beskrivning av förhållandena i Dalarnas län 2006.
2006:28 Inventering av förorenade områden i Dalarnas län. Tillstånds-pliktiga anläggningar i drift.
2006:29 Gruvstugor.
2006:30 Kartläggning av öppenvärden gällande missbruk i Dalarnas län.
2006:31 Slitage på leder.
2006:32 Anhörigstödet i Dalarna, lägesrapport 2006.
2006:33 Kartläggning av den öppna Missbrukar- och beroendevärden i Dalarnas län.
2006:34 Vattnets näringsgrad i Nedre Milsbosjön under de senaste årtusendena.
2006:35 Vedskalbaggar i Gåsbergets och

Trollmosseskogens naturreservat, Ore socken, Rättviks kommun.
 2006:36 Bottenfauna i Dalarna juni 2005.
 2006:37 Dalarnas miljömål 2007–2010. Remissversion.
 2006:38 Satellitdata för övervakning av våtmarker.
 2006:39 Inventering av vattensalamander i Dalarnas län 2006.

2007:01 Miljömålen i skolan – en handledning för lärare i Dalarna.
 2007:02 Regional risk och sårbarhetsanalys 2006.
 2007:03 Verksamhetsplan för Länsstyrelsen Dalarna 2007-2009.
 2007:04 Årsredovisning 2006 för Länsstyrelsen Dalarna.
 2007:05 Inventering av förorenade områden i Dalarnas län, Gruvindustri – etapp 2.
 2007:06 Luftkvalitet i Dalarnas större tätorter under perioden 2006.
 2007:07 Dalarnas miljömål 2007–2010.
 2007:08 Samrådsredogörelse och beslut till Dalarnas miljömål 2007–2010.
 2007:09 Fjärranalys i kulturmiljövärden.
 2007:10 Ej verkställda domar och beslut 2006.
 2007:11 Vattenkemiska effekter av 10 års våtmarkskalkning i Skidbäcksbäcken.
 2007:12 Bostadsmarknadsenkät 2007-08.
 2007:13 Kartläggning av farliga kemikalier.
 2007:14 Metaller, uran och radon i vatten från dricksvattenbrunnar.
 2007:15 Fäbodbeta & Rovdjur i Dalarna.
 2007:16 Anmälningsskyldigheten En sammanställning av Lex Sarahanmälningar i kommunal och enskild verksamhet i Dalarnas län.
 2007:17 Inventering av förorenade områden i Dalarnas län. Primära och sekundära metallverk, metallgjutier och ytbehandling av metall.
 2007:18 Redovisning av hur kommunerna i Dalarna

använder sig av sina korttidsplatser.
 2007:19 Delårsrapport 2006-06-30.
 2007:20 Vindområden i Dalarnas län – Redovisning inför Energimyndighetens ställningstagande om riksintresse-områden för vindkraft 2007.
 2007:21 Samordnad recipientkontroll i Dalälven 2006.
 2007:22 Bioenergipotentialet i Dalarnas län.
 2007:23 Dokumentation av 2007 års energiseminarium.
 2007:24 Inventering av förorenade områden – kemiindustriområdet
 2007:25 Tillsyn över enskild verksamhet
 2007:26 Verksamhetstillsyn inom socialtjänsten i Hedemora kommun 2007.
 2007:27 Verksamhetstillsyn inom socialtjänsten i Rättviks kommun 2007.
 2007:28 Regionala landskapsstrategier i Dalarnas län.

2008:01 Regional risk och sårbarhetsanalys.
 2008:02 Verksamhetsplan 2008-2010.
 2008:03 Årsredovisning 2007 för Länsstyrelsen Dalarna.
 2008:04 Milsbosjöarna - ett pilotprojekt inför arbetet med åtgärdsprogram inom EU:s Ramdirektiv för vatten.
 2008:05 Inventering av förorenade områden i Dalarnas län – verkstads-industrin.
 2008:06 Naturbeteskött.
 2008:07 Förstudie ängar.
 2008:08 Förstudie fäbodlar.
 2008:09 Design för företag i Dalarna.
 2008:10 Bostadsmarknadsenkät 2008-09.
 2008:11 Stormusselinventering
 2008:12 Fäbodbruk ur ett brukarperspektiv.
 2008:13 Organiska miljögifter i grundvatten.
 2008:14 Inventering av förorenade områden i Dalarna län — Nedlagda kommunala deponier.

2008:15 Vattenvegetation i Dalarnas sjöar; Inventeringar år 2005 och 2006.
 2008:16 Uppdrag barn i Dalarnas län.
 2008:17 Identifiering av riskområden för fosforförluster i ett jordbruksdominerat avrinningsområde i Dalarna.
 2008:18 Inventering av vildbin i Dalarna
 2008:19 Inventering av steklar i sandtallskog.
 2008:20 Inventeringsmetodik för klipplavar.
 2008:21 Kommunernas beredskap för personer med utländsk bakgrund inom äldreomsorgen.
 2008:22 Samordnad recipientkontroll i Dalälven 2007.

2009:01 Metod för kemikaliekontroll inom ramen för miljökvalitetsmålet Giftfri miljö.
 2009:02 Verksamhetstillsyn inom socialtjänsten i Leksand kommun 2008.
 2009:03 Bibaggen i Dalarna.
 2009:04 Vattenvårdsplan för Dalälvens avrinningsområden.
 2009:05 Verksamhetsplan.
 2009:06 Årsredovisning 2008 för Länsstyrelsen Dalarna.
 2009:07 Verksamhetstillsyn Personer med demenssjukdom i ordinärt boende.
 2009:08 När lanthandeln stänger.
 2009:09 Laserskanning från flyg och fornlämningar i skog.
 2009:10 Bostadsmarknadsenkät 2009-10.
 2009:11 Tillsyn över energihushållning - Erfarenheter från Dalarna.
 2009:12 Inventering av förorenade områden, grafiska industrin.
 2009:13 Inventering av förorenade områden i Dalarnas län – sammanfattningsrapport.
 2009:14 Samordnad recipientkontroll i Dalälven 2008.
 2009:15 Anmälningsplikten. Sammanställning 2008.
 2009:16 Rosa Kampanjen. Mot illegal alkoholhantering.
 2009:17 Program för

uppföljning av Dalarnas miljömål 2009-2011.
 2009:18 Insekter på brandfält.
 2009:19 Styrel: Länsförsök Dalarna 09 – Slutrapport.
 2009:20 Vattenuttag för snökanoner i Dalarnas län.
 2009:21 Serviceuppdragen.
 2009:22 Organiska miljögifter.
 2009:23 Inventering av förorenade områden i Dalarnas län – Avfallssektorn.
 2009:24 Övervakning av vedlevande insekter i Granåsens vädetrakt.
 2009:25 Risk- och sårbarhetsanalys 2009.
 2009:26 Länsstyrelsernas bevakningsuppdrag/betaltjänster
 2009:27 Länsamverkansprojekt – verksamhetsavfall 2008.

2010:01 Dalarnas regionala serviceprogram 2010-2013.
 2010:02 Vindkraft kring Siljan?
 2010:03 Verksamhetsplan 2010.
 2010:04 Mer träd på myrar de senaste 20 åren.
 2010:05 Verifiering av kemisk status Badelundaåsen inom Borlänge, Sätters och Hedemora kommun.
 2010:06 Verifiering av kemisk status Badelundaåsen inom Avesta kommun.
 2010:07 Årsredovisning 2009.
 2010:08 Metallpåverkade sjöar och vattendrag i Dalarna.
 Konsekvenser av en tusenårig gruvhistoria.
 2010:09 Kartläggning av farliga kemikalier – tillsynsprojekt.
 2010:10 Bostadsmarknaden i Dalarna 2010.
 2010:11 Kartläggning av SFI i Dalarna – och en kvalitativ studie.
 2010:12 Metaller i fisk i Dalälvens sjöar.
 2010:13 Växtplanktonsamhällen i Dalälvens sjöar.
 2010:14 Fisk i Dalälvens sjöar.
 2010:15 Saxdalen. Miljöanalys av ett historiskt gruvområde samt konsekvenser av en efterbehandling.
 2010:16 Utvärdering av biologiska bedömningsgrunder för sjöar.
 2010:17 Uppföljning av regionalt företagsstöd med slutligt beslut år 2004.

2010:18 Långsiktig strategisk plan för omarrondering i Dalarnas län.
 2010:19 Långsiktig strategisk plan för omarrondering i Dalarnas län – projektrapport.
 2010:20 Samordnad recipientkontroll i Dalälven 2009.
 2010:21 Mjukbottenfaunan i Dalälvens sjöar – struktur och funktion.
 2010:22 Intervjuer med ängsbrukare.
 2010:23 Bevakning av grundläggande betaltjänster.
 2010:24 Regional risk- och sårbarhetsanalys 2010.
 2010:25 Inventering av förorenade områden i Dalarnas län – industrideponier.
 2010:26 Klimatanpassningsstrategi 2020.
 2010:27 Biotopkartering av rinnande vatten. Beskrivning och jämförande analys av metoder i Dalarna, Jönköping och Västernorrland.

2011:01 Malingsbo-Klotens framtid. Utredning om natur- och friluftsvärden.
 2011:02 Främmande musslor i Kärtyllasjön i Dalarna 2010.
 2011:03 Kartering av brandfält från satellitdata. Koncept för årlig kartering.
 2011:04 Verksamhetsplan 2011.
 2011:05 Klimatanpassningsstrategi 2020. Prioriterade sektorer i Dalarnas län.
 2011:06 Utveckling av metoder för mätning av ljudnivåer i fjällen.
 2011:07 Är Dalarna jämställt? Lägesrapport 2011.
 2011:08 Årsredovisning 2010.
 2011:09 Strategi för hållbar turistutveckling i Fulufjällsområdet.
 2011:10 Sustainable Tourism Development Strategy.
 2011:11 Elfenbensslaven i Sverige.
 2011:12 Jättesköldlav.
 2011:13 Strategi Miljögifter 2011-2012, Problembild för Dalarnas län.
 2011:14 Kommunala energi- och klimatstrategier.
 2011:15 Vindkraftsunderlag för

Dalarnas klimat- och energistrategi.
 2011:16 Bostadsmarknaden i Dalarna 2011
 2011:17 Samordnad recipientkontroll i Dalälven 2010
 2011:18 Inventering av förorenade områden – Nedlagda kommunala deponier i fem kommuner
 2011:19 Inventering av förorenade områden i Dalarnas län – Förorenade sediment
 2011:20 Närvärme - en resurs i energiomställningen.
 2011:21 Gemensamma dataunderlag i Vanån.
 2011:22 Inventering av kungsörn i riksintresseområden för vindkraft i Rättvik, Mora och Orsa.
 2011:23 Historiska våtmarker i odlingslandskapet.
 2011:24 Effektiva miljömålsåtgärder. En utvärdering i fyra län.
 2011:25 Genetiska studier av öring från Lurån och Sångåns vattensystem.
 2011:26 Provfiske inom Dalarnas fjällreservat och nationalparker år 2009 - en resultatsammanställning.
 2011:27 Bevakning av grundläggande betaltjänster.
 2011:28 Underlag för gränshandel och köpcentrum i Sälen.
 2011:29 Plan för tillsynsvägledning enligt miljöbalken 2012-2014.
 2011:30 Regional risk- och sårbarhetsanalys för Dalarnas län 2011.
 2011:31 Kommunala etableringsinsatser för vissa nyanlända i Dalarna: SFI, samhällsorientering och andra yrkesförberedande insatser.

2012:01 Miljökvalitetsnormer och luftkvaliteten i Dalarna
 2012:02 Vattenförsörjningsplan Dalarnas län.
 2012:03 Materialförsörjningsplan - Dalarnas län.
 2012:04 Fladdermusfaunan i Dalarna - Sammanställning av inventeringar åren 2008-2010
 2012:05 Potentialer för solenergi i Dalarna

2012:06 Hur går miljöarbetet regionalt och lokalt? – delprojekt i fördjupad utvärdering av Sveriges miljömål 2012. Länsstyrelserna och RUS
 2012:07 Årsredovisning 2011
 2012:08 Kransalger i Dalarna
 2012:09 Skyddsvärda träd i Dalarna
 2012:10 Ängssvampar i Dalarna
 2012:11 Betaltjänster – bredband och ny teknik
 2012:12 Åtgärdsplan för flottleds-rensade vattendrag i Dalarnas län
 2012:13 Utvärdering av företagsstöd, Regional konkurrenskraft och sysselsättning i Norra Mellansverige
 2012:14 Samordnad recipientkontroll i Dalälven 2011
 2012:15 Bostadsmarknaden i Dalarna 2012
 2012:16 Vedinsekter på död tall och brandfält i Dalarna 2011 – en inventering av ÄGP-arter på nydöd tall, äldre tallved och i bränd skog
 2012:17 Grundvattenundersökningar i Dalarna 2010-2011
 2012:18 Plan för tillsynsvägledning enligt miljöbalken
 2012:19 Bevakning av grundläggande betaltjänster
 Länsstyrelsernas årsrapport 2012
 2012:20 Energi- och klimatstrategi för Dalarna.
 2012:21 Växtplankton i 33 sjöar i Västmanlands, Stockholms och Dalarnas län 2011
 Klassificering av ekologisk status
 2012:22 Regional risk- och sårbarhetsanalys för Dalarnas län 2012

2013:01 Raggböcken, hotad skalbagge i Dalarna, Åtgärdsprogram i fyra skogslandskap
 2013:02 Årsredovisning 2012
 Länsstyrelsen i Dalarnas län.
 2013:03 Underlag för potentialberäkningar av förnybar energi.
 2013:04 Energihushållning i VA-sektorn. Ett gemensamt samverkansarbete för alla VA-huvudmän i Dalarna.
 2013:05 Trygghetens värde

– sociala risker ur ett ekonomiskt perspektiv.
 2013:06 Fakta om småkryp i Dalarnas vattendrag.
 2013:07 Fältgentiana i Dalarna
 Lägesrapport om en av våra ovanligaste växter.
 2013:08 Jordbrukets klimatpåverkan – globala utsläpp och lokala åtgärder.
 2013:09 Levande vatten. Förslag för att minska negativa effekter från kraftverk och dammar i Vanåns avrinningsområde.
 2013:10 Djurägars erfarenheter av rovdjursavvisande stängsel.
 2013:11 Dalarnas miljömål – Miljömål.
 2013:12 Dalarnas Miljömål – Åtgärdsprogram 2013–2016
 2013:13 Dalarna – Pilotlän för grön utveckling – Slutrapport och vägledning.
 2013:14 Värna Värda Visa.
 2013:15 Hur synliga är vindkraftverk på långt avstånd?
 2013:16 Så förändras Dalarnas näringsliv. En kartläggning av de senaste 10–25 åren.
 2013:17 Samordnad recipientkontroll i Dalälven 2012. Vatten- och sedimentkemi, fisk, växtplankton och bottenfauna.
 2013:18 Bostadsmarknaden i Dalarna Från överskott till bostadsbrist.
 2013:19 Nyanlända elever utbildningsvillkor i Dalarna.
 2013:20 Bredbandsstrategi för Dalarna
 2013:21 Bevakning av grundläggande betaltjänster
 2013: 22 Utvärdering av strategi för formellt skydd av skog i Dalarnas län
 2013:23 Rönnpraktbaggen i Sverige.
 Inventeringar i mellersta Sverige under 2004–2009
 2013:24 Gröna infrastrukturer för biologisk mångfald i Dalaskogarna. Har habitatnätverk för barrskogsarter förändrats 2002–2012?
 2013:25 Swot-analys för Dalarnas regionala handlingsplan
 2013:26 Regional risk- och sårbarhetsanalys för Dalarnas län 2013

2014:01 Plan för tillsynsvägledning enligt miljöbalken 2014–2016
 2014:02 Västra Leksand, en förstudie om omarrondering
 2014:03 Myrfågelinventering i Älvdalen under perioden 1977 till 2012
 2014:04 Är Dalarnas jämställt? Lägesrapport 2013
 2014:05 Flexibel och yrkesinriktad sfi
 2014:06 Årsredovisning 2013
 2014:07 Bostad sökes – om hemlöshet och förebyggande arbete i Dalarna
 2014:08 Erfarenheter av kriskommunikation på lokal och regional nivå i samband med kärnkraftsolyckan i Fukushima 2011
 2014:09 Trädgränsens förändring 1974 till 2013 – fotoserie från fjället Östra Barfredshogna i norra Dalarna.
 2014:10 Tillsynsvägledningsplan för byggnadsnämnderna i Dalarnas län 2014-2016

Stöd till kommunernas byggnadsnämnder

Länsstyrelsen ska ge byggnadsnämnderna råd och stöd i deras arbete med tillsyn enligt plan- och byggförordningen. Länsstyrelsen ska också följa upp och utvärdera byggnadsnämndernas arbete med tillsyn, samt sitt eget arbete med tillsynsvägledning.

Målet för tillsynsvägledningsarbetet är att byggnadsnämndernas byggprocesser ska fungera på ett så enhetligt, effektivt och rättssäkert sätt som möjligt.

Länsstyrelsen Dalarna har tagit fram denna plan för att redovisa hur arbetet med tillsynsvägledningen är tänkt att genomföras 2014-2016.

För din QR-läsare över den här koden, så hamnar du på vår webb med fler intressanta rapporter.

